

Tisková zpráva
Praha, 26. března 2024

Děti a mladistvých s psychickými problémy stále přibývá. VFN rozšiřuje péči

Rozšíření multidisciplinárního týmu, zkvalitnění ambulantní péče, terapie hrou, moderní terapeutické a edukační aktivity, vybudování a vybavení dvou unikátních terapeutických zahrad nebo posílení informovanosti rodičů, tak vypadá další rozšíření psychiatrické péče o mladistvé, ke kterému přistoupila Všeobecná fakultní nemocnice v Praze v rámci projektu „Edukačně terapeutické centrum VFN“ na Psychiatrické klinice. Projekt pro adolescenty za více než 14,5 milionu korun je financován z Fondů EHP 2014-2021.

Současný nápor na psychiatrické a psychologické služby je zcela mimořádný a celý systém zažívá krizi. Péče o duševně nemocné děti a dospívající vyžaduje další navýšení kapacit v rámci psychiatrické péče a zapojení moderních přístupů v léčbě. „*Duševní zdraví dětí se bezpochyby zhoršuje v důsledku řady faktorů. Mezi ně patří řada problematických sociopolitických jevů, jako byl covid, ekonomická krize, migrace a další. Jako velmi podstatný faktor je nutné zmínit i rozvoj multimediálních technologií a sociálních sítí,*“ zdůrazňuje prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D., MBA, klinický psycholog 1. LF UK a VFN.

Motivující prostředí denního stacionáře

V současné době poskytuje Centrum dorostové a vývojové psychiatrie na Psychiatrické klinice především denní terapeutický program v rámci Denního stacionáře pro adolescenty, který je u nás ojedinělým zařízením pro diagnostiku a léčbu psychických poruch dospívajících. Ambulantní část centra zajišťuje propuštěným pacientům ambulantní psychiatrickou a terapeutickou péči. Multioborový tým odborníků složený nejen z psychiatrů a psychologů, ale i sociálních pracovníků, pedagogů, adiktologů, všeobecné psychiatrické sestry, nutričních terapeutů, ergoterapeutů a dalších se zde věnuje léčbě poruch v období dospívání, jako jsou poruchy emoční, adaptační, psychosomatické, neurotické, poruchy příjmu potravy a postcovidové následky.

„*Díky rozšířenému týmu zdravotníků a multidisciplinárnímu přístupu jsme získali možnost přizpůsobit program individuálním potřebám dospívajících a naplnili cíle nabízených aktivizačních programů, jako jsou obnovení, udržení a zlepšení sociálních vztahů, zlepšení výkonnosti, zvýšení sebedůvěry a zlepšení psychického stavu klientů,*“ vyzdvihuje úspěchy terapie MUDr. Eva Kitzlerová, Ph.D., primářka Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN s tím, že v průběhu realizace projektu „Edukačně terapeutické centrum VFN“ došlo k rozšíření programu denního stacionáře a otevření skupiny pro adolescenty s poruchou příjmu potravy. „*Součástí aktivit jsou lekce jógy pod vedením lektora a další pohybové aktivity pod vedením fyzioterapeuta, dále ergoterapie, arteterapie, canisterapie a další terapie specificky zaměřené na tuto diagnostickou skupinu. Jde například o tvorbu potravinové pyramidy, fakt board – plánování jídelníčku, jeho prezentace, hodnocení terapeuta a skupiny nebo obstarání potřeb pro nácvik stolování,*“ zmiňuje spektrum možností primářka Kitzlerová. Dále dodává, že v upravených prostorách stacionáře i ambulance probíhá terapie včetně možnosti účasti rodiny a dalších pečujících, skupiny adiktologa, nutričního terapeuta, tematické edukační skupiny se zaměřením na spánkovou hygienu, zdravý životní styl i rodinnou terapii.

„*V současné době pozorujeme naprosto nedostatečnou kapacitu v oblasti psychiatricko-psychologických služeb pro děti a mladistvé. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze v tomto smyslu reaguje na skutečnou potřebu. Dorostový stacionář je tedy významným přínosem,*“ oceňuje jeho fungování prof. Radek Ptáček.

Pacienti procházejí sítím

Do denního stacionáře docházejí po dobu osmi týdnů pacienti ve věku 14 až 19 let. Pobyt je pak možné opakovat znovu po roce. „Základním předpokladem pro vstup do stacionáře je motivace dospívajícího na sobě terapeuticky pracovat v rámci programu. Dále je nezbytné, aby stupeň psychického onemocnění byl zvládnutelný v ambulantní péči,“ vysvětluje Mgr. Tereza Podávková, psycholožka a koordinátorka Denního stacionáře pro adolescenty Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN. Do Denního stacionáře pro adolescenty nelze přijmout dospívající, kteří aktivně užívají návykové látky nebo jsou ohroženi vysokým rizikem sebevraždy. Mezi další kontraindikace pro vstup do stacionáře patří mentální retardace, poruchy autistického spektra či psychotické poruchy.

„Pokud má pacient zájem účastnit se psychoterapeutického programu Denního stacionáře pro adolescenty, pak je nutné, aby jeho zákonný zástupce v případě nezletilého pacienta zaslal zprávu s popisem obtíží potomka a přiložil zprávu od ambulantního psychiatra, propouštěcí zprávu z hospitalizace či zprávu z psychologického vyšetření,“ upřesňuje Mgr. Podávková.

Funkční a moderní zařízení s pomůckami pro kreativní činnosti zde vytváří motivující prostředí. „Stacionář je vybaven například kartami emocí, pomůckami pro multismyslovou terapii, arteterapii, relaxačními pomůckami, včetně sedacích vaků. Pro nácvik sociálních dovedností slouží pomůcky, při nichž si pacienti trénují stolování, domácí vaření, třídění odpadu, v rámci odpočinkových aktivit mají k dispozici nástroje k muzikoterapii a deskové hry,“ doplňuje Bc. Zuzana Fišarová, vrchní sestra Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN.

Bezpečné zázemí terapeutických zahrad

V rámci zdokonalení stávajících terapeutických a sociálně rehabilitačních metod přistoupila VFN ke kompletní rekonstrukci, obnově a vybavení dvou zahrad v areálu Psychiatrické kliniky – sportovně terapeuticko relaxační zahrady a zahrady s implementací venkovní učebny.

„Ve sportovně terapeuticko relaxační zahradě nacvičujeme praktické dovednosti v reálném prostředí. Procvičujeme sociální návyky, klienti se věnují zahradnickým pracem, zalévání, hrabání, poznávání rostlin a stromů. Součástí zahrady je i ohniště používané při terapeutických aktivitách a nácviku stolování v přírodě. Dále bylo pořízeno vybavení pro relaxační, herní a pohybové aktivity,“ popisuje primářka Eva Kitzlerová s tím, že druhou zahradu využívají terapeuti především pro výuku a realizaci uzavřených skupinových aktivit, jako jsou psychoterapie, muzikoterapie, psychogymnastika a canisterapie. „Environmentální terapie působí na rozumovou, citovou i volně aktivní složku osobnosti člověka, rozvíjí dovednosti i komunikaci. Její součástí je právě údržba zeleně nebo sázení květin a péče o ně,“ doplňuje program v terapeutických zahradách primářka Eva Kitzlerová.

Projekt „Edukačně terapeutické centrum VFN“

Realizace projektu „Edukačně terapeutické centrum VFN“ trvala od roku 2021 až do března 2024. Do programu denního stacionáře bylo po dobu trvání projektu zapojeno 200 pacientů. Kromě podpory a rozvoje multidisciplinární péče u duševně nemocných dětí a dospívajících a zvýšení kvality poskytované péče vznikla také edice edukačních materiálů pro zdravotnické pracovníky pečující o děti s duševními poruchami, nezdravotnické odborníky, neformální pečovatele, pedagogy i rodinné příslušníky, které dosud v nabídce chyběly. Tematicky se edukační materiály vztahují k osmi diagnostickým okruhům: afektivní poruchy, úzkostné poruchy, poruchy příjmu potravy, poruchy autistického spektra, ADHD, poruchy spánku, psychotické poruchy a návykové nemoci.

Projekt za více než 14,5 milionu korun je financován z Fondů EHP 2014-2021.

Datum zahájení a ukončení realizace projektu: 1. 5. 2021 - 31. 3. 2024

Délka realizace projektu: 35 měsíců

Rozpočet projektu: 14 530 385 Kč

Garant projektu (pracoviště): Psychiatrická klinika (Centrum dorostové a vývojové psychiatrie)

Registrační číslo projektu: ZD-ZDOVA1-017

Projekt byl podpořen v otevřené výzvě k předkládání žádostí o grant na projekty z Fondů EHP 2014-2021 v rámci programu Zdraví.

Projekt není realizován v partnerství se subjektem z donorského státu.

Oficiální stránka Fondů EHP a Norska: <https://eeagrants.org/>

Zprostředkovatel programu a Národní kontaktní místo (MF ČR): <https://www.eeagrants.cz/>

Informace o programu Zdraví: <https://www.eeagrants.cz/cs/programy/zdravi>

O projektu:

<https://www.vfn.cz/odbornici/veda-a-vyzkum/evropske-granty-vfn/edukacne-terapeuticke-centrum-vfn-v-praze/>

Výbrané výstupy projektu:

<https://www.vfn.cz/pacienti/kliniky-ustavy/psychiatricka-klinika/edukacne-terapeuticke-centrum-vfn-v-praze/>

O Všeobecné fakulní nemocnici v Praze

Všeobecná fakulní nemocnice v Praze (VFN) patří mezi největší nemocnice v ČR. Poskytuje základní, specializovanou, a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků. Je zároveň hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

www.vfn.cz

O 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy je největší z českých lékařských fakult – navštěvuje ji přes 4500 studentů. Základními studijními programy jsou všeobecné a zubní lékařství, kromě nich nabízí fakulta studium dalších zdravotnických oborů, specializační a celoživotní vzdělávání a řadu doktorských programů. Každoročně absolvuje 1. LF UK více než 300 nových lékařů

www.lf1.cuni.cz

Pro další informace: Mgr. Marie Heřmánková, tisková mluvčí VFN v Praze, e-mail: marie.hermankova@vfn.cz, tel.: 224 962 074